

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie V./2022
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 509/2021
populárny názov	Náhrada trov exekútora
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	27.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 135 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2
analytická právna veta	Zákon č. 233/2019 Z. z. je vo vzťahu k Exekučnému poriadku lex specialis, keď upravuje ukončenie starých exekúcií špecifickým spôsobom. Ustanovenia Exekučného poriadku o zastavení exekúcie sa teda použijú, len pokiaľ neexistuje dôvod na zastavenie starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z., aplikujú sa na danú vec ustanovenia Exekučného poriadku. Ak pred účinnosťou zákona č. 233/2019 Z. z. (alebo neskorším dňom, ku ktorému budú splnené podmienky pre aplikáciu upovedomenia o zastavení starej exekúcie) existoval dôvod na zastavenie starej exekúcie vyplývajúci z Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 a k uvedenému okamihu nebolo rozhodnuté alebo rozhodované o zastavení exekučného konania, stará exekúcia sa zastavuje ex lege podľa zákona č. 233/2019 Z. z. a v exekučnom konaní nemožno pokračovať ani „dodatočne“ rozhodnúť o zastavení exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.
skutkový stav a základné fakty	Dňa 17. februára 2020 vydal sťažovateľ - súdny exekútor, upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie. Voči upovedomeniu o zastavení starej exekúcie podal oprávnený námietky, ktoré súdny exekútor zaslal okresnému súdu 19. marca 2020. Dňa 26. marca 2020 doručil sťažovateľ do spisu upovedomenie o zastavení starej exekúcie s námietkami oprávneného. Okresný súd (vyšší súdny úradník) na základe podaných námietok oprávneného rozhodol uznesením z 8. októbra 2020 v exekučnej veci tak, že zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie zo 17. februára 2020 a o sťažnosti sťažovateľa z 21. októbra 2020 rozhodol následne napadnutým uznesením z 2. decembra 2020 tak, že jeho sťažnosť podanú 23. októbra 2020 odmietol ako

	<p>nedôvodnú. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. januára 2021.</p> <p>Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu zistil, že okresný súd následne uznesením z 22. februára 2021 v prvom výroku exekúciu zastavil a v druhom výroku sťažovateľovi nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie. Prvý výrok nadobudol právoplatnosť 17. marca 2021 a druhý výrok 1. marca 2021.</p> <p>Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na tvrdení o nezákonnosti, svojvoľnosti a neodôvodnenosti napadnutého uznesenia z 2. decembra 2020, ktorým okresný súd (sudca) zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 8. októbra 2020.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru ústavného súdu okresný súd napadnuté uznesenie v jeho relevantnej časti zdôvodnil iba citáciou zákonných ustanovení bez toho, aby svoje rozhodnutie o ich aplikácii na daný prípad zdôvodnil aj ústavne konformnými dôvodmi zodpovedajúcimi špecifikám dotknutého konania. Napadnuté uznesenie okresného súdu malo za následok právoplatné zrušenie sťažovateľom vydaného upovedomenia o zastavení exekúcie. Prístup ústavného súdu ku kasačným rozhodnutiam vyplýva z východiska, podľa ktorého aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť spôsobilé porušiť základné právo účastníka. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným 5 súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok (II. ÚS 344/2019 z 21. novembra 2019).</p> <p>Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu a po preštudovaní námietok sťažovateľa je toho názoru, že jeho ústavná sťažnosť je dôvodná a napadnuté uznesenie okresného súdu je ústavne neudržateľné, pretože jasným a primeraným spôsobom neinterpretuje aplikované právne normy. V tejto konkrétnej exekúcii, ako bolo spomínané vo vyjadrení okresného súdu, došlo rozhodnutím všeobecného súdu k zastaveniu exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku a nepriznaniu trov exekúcie a toto rozhodnutie bolo už predmetom skúmania ústavným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 358/2021, v ktorom ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú uznesením č. k. II. ÚS 358/2021-21 zo 6. júla 2021.</p> <p>Vo veci sp. zn. II. ÚS 358/2021 (v jednej z troch spojených sťažností, pozri bod 4 uznesenia) síce sťažovateľ tvrdil, že predtým vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, ktoré okresný súd zrušil, v tejto sťažnosti však dané rozhodnutie nenapadol a nepochopiteľne ani netvrdil, že ho napadol v skôr podanej sťažnosti. Preto – vzhľadom na vymedzený predmet konania (nadväzujúce rozhodnutie) ústavný súd pri predbežnom posúdení neskúmal to, čo predchádzalo napadnutým „neskorším“ uzneseniam, a konštatoval, že súd svoje rozhodnutia udržateľne odôvodnil. Bol to „izolovaný“ pohľad, spôsobený inkontextuálnym vymedzením predmetu ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ izolovaným napádaním nadväzujúcich rozhodnutí všeobecného súdu vydaných v tom istom konaní sťažuje koncentrované uchopenie námietok porušenia základných práv (pozri aj III. ÚS 698/2021).</p> <p>V tomto konaní ústavný súd posudzoval súladnosť „skorších“ uznesení o zrušení upovedomenia o zastavení starej exekúcie a o zamietnutí sťažnosti proti tomuto zrušeniu a musel skúmať ústavnú udržateľnosť práve tohto rozhodnutia okresného súdu.</p> <p>Je potrebné konštatovať, že tento postup exekučného súdu je naozaj nesprávny a jeho výklad práva ústavne neakceptovateľný. Podľa zákona č. 233/2019 Z. z. ak sú splnené zákonné predpoklady, exekúcia sa ex lege zastavuje a následné úkony exekútora a/alebo súdu smerujú „už len“ k odblokovaniu majetku, vyznačeniu veci ako skončenej a k možnosti oprávneného podať nový návrh podľa nového</p>

	<p>režimu na Okresnom súde Banská Bystrica.</p> <p>Ďalším ex lege následkom zastavenia starej exekúcie je vznik nároku exekútora na paušálnu náhradu trov starej exekúcie (ktorá je nižšia ako ním v konaní skutočne vynaložené náklady). Keďže súčasťou upovedomenia o zastavení starej exekúcie je aj výzva oprávnenému na úhradu týchto paušálnych trov (v tomto procesnom úkone exekútora sa jeho zákonný nárok zhmotňuje a len a práve táto výzva je následne exekučným titulom), otázka posudzovania opodstatnenosti/správnosti upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdom je aj otázkou ne/existencie nároku exekútora na paušálnu náhradu trov. Z toho vyplýva, že exekútor je v tejto časti účastníkom konania.</p> <p>Pokiaľ súd v napadnutom uznesení tvrdil, že sťažovateľ ako exekútor nepodal podnet na zastavenie exekúcie v priebehu 18 rokov, má síce pravdu, ale presne taký istý čas mal samotný súd na to, aby exekúciu zastavil ex officio. Zákon č. 233/2019 Z. z. neustanovuje nič o neuplatnení tohto zákona na exekúciu, v ktorej sa vymáha nárok, ktorý počas konania prekludoval, alebo ak z akéhokoľvek iného dôvodu mala byť zastavená, do účinnosti zákona k jej zastaveniu nedošlo a súd ani nezačal konať o jej zastavení. Ak chcel súd sťažovateľa „vytrestať“ aplikáciou § 243j Exekučného poriadku, mal to urobiť v období od 1. apríla 2017 (nadobudnutie účinnosti tohto ustanovenia) do 31. decembra 2019 (nasledujúci deň sa začal uplatňovať zákon č. 233/2019 Z. z., a to konanie sa zastavilo ex lege). Je preto potrebné konštatovať, že upovedomenie o zastavení starej exekúcie bolo vydané dôvodne a jeho zrušenie nebolo namieste.</p> <p>Zákon č. 233/2019 Z. z. je vo vzťahu k Exekučnému poriadku lex specialis, keď upravuje ukončenie starých exekúcií špecifickým spôsobom. Ustanovenia Exekučného poriadku o zastavení exekúcie sa teda použijú, len pokiaľ neexistuje dôvod na zastavenie starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z., aplikujú sa na danú vec ustanovenia Exekučného poriadku. Ak pred účinnosťou zákona č. 233/2019 Z. z. (alebo neskorším dňom, ku ktorému budú splnené podmienky pre aplikáciu upovedomenia o zastavení starej exekúcie) existoval dôvod na zastavenie starej exekúcie vyplývajúci z Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 a k uvedenému okamihu nebolo rozhodnuté alebo rozhodované o zastavení exekučného konania, stará exekúcia sa zastavuje ex lege podľa zákona č. 233/2019 Z. z. a v exekučnom konaní nemožno pokračovať ani „dodatočne“ rozhodnúť o zastavení exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a analogického práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>exekúcia-trovy exekúcie exekúcia-exekútor konanie-zastavenie</p>

spisová značka	II. ÚS 553/2021
populárny názov	Dôvod zastavenia exekúcie
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Nález - Nález

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	27.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Aj keď je pravdou, že podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, v tu preskúmvanej veci nemožno prehliadnúť ten fakt, že dôvod, resp. dôvody, pre ktoré sa exekúcia zastavuje (hoc neboli obsiahnuté v samotnom výroku), sú rozhodujúce pre rozhodnutie o trovách exekúcie, resp. o tom, kto a v akej výške tieto trovy znáša. Dôvod, pre ktorý súd exekúciu zastavuje, môže byť dôležitý napr. aj pre posúdenie (ne)existencie prekážky rozsúdenej veci.
skutkový stav a základné fakty	Oprávnená v I. a v II. rade sa návrhom na vykonanie exekúcie z 3. novembra 2010 na základe vykonateľného exekučného titulu domáhali proti sťažovateľovi (povinnému) vymožená výživného a trov exekúcie. Dňa 9. februára 2011 sťažovateľ proti exekúcii podal riadne a včas námietky a zároveň aj návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením z 24. októbra 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu I“) rozhodol tak, že námietky povinného proti exekúcii, ako aj jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu I podal odvolanie, o ktorom krajský súd uznesením z 30. novembra 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu I“) rozhodol, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu I v časti výroku o zamietnutí námietok proti exekúcii pre neprípustnosť odmietol a uznesenie okresného súdu I v časti výroku o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie pre vylúčenie sudcu okresného súdu z prejednávania a rozhodovania veci zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Napokon uznesením okresného súdu II bolo rozhodnuté tak, že okresný súd exekúciu zastavil a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdnej exekútorke náhradu trov exekúcie v sume 4 309,14 eur v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu II podal odvolanie, o ktorom bolo uznesením krajského súdu II rozhodnuté tak, že krajský súd odvolanie povinného pre neprípustnosť odmietol a súčasne oprávneným a súdnej exekútorke proti sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.
z odôvodnenia	Ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti, ktorá sa týka uznesenia okresného súdu II nevyhovel z dôvodu nedostatku svojej právomoci. K namietanému porušeniu základného práva čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu II: Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu II je zrejmé, že okresný súd exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, pretože zastával názor, že po vydaní rozhodnutia (exekučného titulu) zaniklo právo ním priznané. Avšak, ako už bolo uvedené, sťažovateľ sa vo svojom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu II domáhal zastavenia exekúcie z iného dôvodu, a to podľa zistenia ústavného súdu primárne podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, t. j. z dôvodu, že táto je neprípustná, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Aj keď je pravdou, že podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, v tu preskúmvanej veci nemožno prehliadnúť ten fakt, že dôvod, resp. dôvody, pre ktoré sa exekúcia zastavuje, sú rozhodujúce pre rozhodnutie o trovách exekúcie, resp. o tom, kto a v akej výške tieto trovy znáša.

Dôvod, pre ktorý súd exekúciu zastavuje, môže byť dôležitý napr. aj pre posúdenie (ne)existencie prekážky rozsúdenej veci. Okrem toho tým, že podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 je odvolanie proti tam označeným rozhodnutiam o zastavení exekúcie prípustné, v prípade využitia tohto riadneho oprávneného prostriedku subjektom na jeho podanie oprávneným (v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané) výrok rozhodnutia o trovách exekúcie napriek tomu, že proti rozhodnutiu o trovách exekúcie zákon (Civilný sporový poriadok a ani Exekučný poriadok) odvolanie výslovne nepripúšťa, celkom logicky nemôže nadobudnúť právoplatnosť skôr ako (nosný) výrok o zastavení exekúcie, od ktorého je výrok o trovách exekúcie závislý.

V okolnostiach tu preskúmvanej veci podľa názoru ústavného súdu krajským súdom použité právne predpisy neboli interpretované ústavne akceptovateľným spôsobom a pri ich aplikácii došlo k zásadnému popretiu ich účelu a významu, keď ich interpretáciou len na základe, že dôvod zastavenia exekúcie, prípadne jeho rozsah vo výroku uznesenia okresného súdu II nebol vyjadrený, dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa smeruje len proti jeho odôvodneniu, a z tohto dôvodu toto odvolanie ako neprípustné odmietol. Uvedené nepriamo podporuje už aj nová právna úprava (ustanovenie § 202 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017), v zmysle ktorej ak súd zastavuje exekúciu, vo výroku uznesenia uvedenie dôvod, pre ktorý sa exekúcia zastavuje. V súvislosti s rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 73/2007, sp. zn. 1 Obo 58/2010, na ktoré sa (bez dátumu ich vydania, pozn.) ako na ustálenú rozhodovaciu prax v otázke neprípustnosti odvolania len proti odôvodneniu rozhodnutia krajský súd odvoláva, ústavný súd dodáva, že sa nestotožňuje s názorom, že dve v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky nepublikované rozhodnutia, ktoré navyše nie sú ani verejne dostupné a pri bežnej lustrácii (najmä prostredníctvom internetu) medzi rozhodnutiami najvyššieho súdu k danej právnej otázke dohľadateľné, možno považovať za ustálenú prax najvyššieho (dovolacieho) súdu.

Rovnako je podľa názoru ústavného súdu ústavne neakceptovateľný názor krajského súdu o neprípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu II v časti výroku o trovách exekúcie za predpokladu súčasného podania odvolania sťažovateľom proti jeho výroku o zastavení exekúcie. Ak je totiž prípustné odvolanie proti rozhodnutiam o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 za predpokladu podania subjektom na jeho podanie oprávneným, využitím argumentu argumentum a maiori ad minus je potrebné dospieť záveru, že súčasne je prípustné odvolanie aj proti rozhodnutiu o trovách exekúcie, ktoré je od rozhodnutia o zastavení exekúcie závislé.

Z uvedených hľadísk ústavný súd považuje napadnuté uznesenie krajského súdu II za nezodpovedajúce požiadavkám vyplývajúcim z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením krajského súdu II:

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a tiež základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na to, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Za okolností, keď ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovel a vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa, zároveň zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu II a vec mu vrátil na ďalšie konanie, bolo už bez právneho významu, aby vyhovel explicitne aj tejto námietke sťažovateľa. Zrušenie 12 napadnutého uznesenia krajského súdu II má totiž v procesnej rovine za následok pokračovanie súdneho konania vo fáze, v akej sa nachádzalo pred jeho vydaním. Ústavný súd preto, riadiac sa zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, tejto časti

	ústavnej sťažnosti nevyhovel.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní odvolanie-prípustnosť výklad (interpretácia)-rozširujúci exekúcia-trovy exekúcie arbitrárnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie vecí - bez zbytočných prietahov

spisová značka	II. ÚS 560/2021
populárny názov	Kontradiktórnosť konania o výške trov
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ustanovenie § 239 a nasledujúce CSP o sťažnosti explicitne nezakotvujú povinnosť súdu doručiť sťažnosť, prípadne vyjadrenie k sťažnosti, ďalšie podanie protistrane, ani povinnosť umožniť stranám vyjadriť sa k takýmto podaniam. Absencia výslovnej právnej úpravy o potrebe vytvorenia priestoru sporovým stranám na oboznámenie sa s podaniami protistrany a možnosti vyjadriť sa však automaticky neznamená, že v sťažnostnom konaní sa princíp kontradiktórnosti neuplatňuje.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia boli v procesnom postavení žalovaných v spore o určenie priebehu hraníc pozemku vedenom na okresnom súde. V uvedenom konaní bola rozsudkom okresného súdu zo 7. októbra 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu z 5. mája 2021 žaloba zamietnutá a sťažovateľom ako úspešnej strane priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 25. júna 2021 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) rozhodol, že sťažovateľom priznal náhradu trov konania v sume 2 815,88 eur. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a sťažovateľom priznal náhradu trov konania v sume 1 391,46 eur. Námietky sťažovateľov prezentované v ústavnej sťažnosti možno rozdeliť do dvoch tematických okruhov – do okruhu námietok o svojvoľnom krátení priznaného nároku na náhradu trov konania a do okruhu námietok o procesnom pochybení okresného súdu spočívajúcom v nedoručení sťažnosti žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.
z odôvodnenia	Z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí

	<p>mat' možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok ESĽP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike), a pritom nezáleží na tom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESĽP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku). Teda požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESĽP chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu vrátane ich samotného dopadu na rozhodnutie súdu/orgánu verejnej moci.</p> <p>Vychádzajúc z predmetu rozhodovania v napadnutom konaní (výška náhrady trov konania, pozn.), ústavný súd konštatuje, že ESĽP už v minulosti riešil obdobné prípady, kde bolo namietané porušenie zásady kontradiktórnosti z dôvodu, že odvolací súd neposlal odvolanie (v našom právnom poriadku sťažnosť, pozn.) proti výroku o trovách konania protistrane (Beer proti Rakúsku, rozsudok, 6. 2. 2001, č. 30428/96, body 18 – 21, Baumann proti Rakúsku, rozsudok, 7. 1. 2005, č. 76809/01, bod 48), pričom dospel k záveru o porušení tejto zásady a zároveň aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>V tejto súvislosti je potrebné dodať, že aj Súdny dvor Európskej únie zdôraznil, že na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili a mali možnosť kontradiktórne sa vyjadriť ku skutkovým, ako aj k právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania (pozri rozsudok Komisia/Írsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. II1245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56).</p> <p>Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol o sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka bez toho, aby túto poslal sťažovateľom na vyjadrenie. Napokon uvedený záver ani nebol sporný, keďže sudkyňa okresného súdu vo svojom stanovisku uviedla, že k doručeniu sťažnosti nedošlo a navyše taká povinnosť súdu ani nevyplýva z právneho predpisu.</p> <p>V nadväznosti na túto obranu okresného súdu ústavný súd uvádza, že § 239 a nasledujúce CSP o sťažnosti explicitne nezakotvujú povinnosť súdu doručiť sťažnosť, prípadne vyjadrenie k sťažnosti, ďalšie podanie protistrane, ani povinnosť umožniť stranám vyjadriť sa k takýmto podaniam. Absencia výslovnej právnej úpravy o potrebe vytvorenia priestoru sporovým stranám na oboznámenie sa s podaniami protistrany a možnosti vyjadriť sa však automaticky neznamená, že v sťažnostnom konaní sa princíp kontradiktórnosti neuplatňuje (m. m. III. ÚS 147/2020).</p> <p>Námietka porušenia princípu kontradiktórnosti a s ňou spojeného princípu rovnosti zbraní je opodstatnená, preto v okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k neprípustnému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v spojení s tým aj k porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>rozsudok ESĽP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike)</p> <p>rozsudok ESĽP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29,</p>

	(rozsudok ESĽP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku rozsudok Komisia/Írsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. I11245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56 Beer proti Rakúsku, rozsudok, 6. 2. 2001, č. 30428/96, body 18 – 21, Baumann proti Rakúsku, rozsudok, 7. 1. 2005, č. 76809/01, bod 48
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	konanie-kontradiktórnosť trovy konania

spisová značka	II. ÚS 101/2022
populárny názov	Neodkladné opatrenie - odôvodnenie
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom na rozhodnutie vo veciach úpravy rodičovských práv k maloletým je „najlepší záujem maloletého dieťaťa“, ktorý musí všeobecný súd vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s prihliadnutím na okolnosti posudzovanej veci. AK uvedené odôvodnenie absentuje, dochádza k porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka podala na okresnom súde návrh na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva a konanie o tomto návrhu ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je právoplatne skončené. Okresný súd na základe návrhov rodičov na vydanie neodkladného opatrenia rozhodol uznesením zo 17. septembra 2021 (ďalej len „uznesenie o neodkladnom opatrení“) tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, upravil styk otca s maloletou dcérou aj maloletým synom a určil rozsah a podmienky vyživovacej povinnosti otca. V prevyšujúcich častiach návrhy matky aj otca zamietol. Proti uzneseniu o neodkladnom opatrení podal 5. októbra 2021 otec maloletých odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní otca maloletých tak, že uznesenie okresného súdu o neodkladnom opatrení zmenil a návrh matky o neodkladnom opatrení zamietol, upravil styk maloletej s matkou, výrok o styku otca s maloletým synom potvrdil, potvrdil i zamietnutie návrhu otca v jeho prevyšujúcej časti a určil, že toto neodkladné opatrenie bude platiť do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní vedenom okresným súdom o rozvod manželstva.
z odôvodnenia	Sťažovateľka predovšetkým považuje napadnuté uznesenie za nedostatočne odôvodnené. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie krajského súdu prieskumu a zistil, že

dôvodom zmeny prvoinštančného rozhodnutia je predovšetkým neosvedčenie skutočností preukazujúcich potrebu bezodkladnej úpravy pomerov.

V okolnostiach posudzovanej veci krajský súd jednoducho konštatoval, že zo strany ani jedného z rodičov nebolo zistené zanedbávanie starostlivosti o maloletú, resp. maloletých a za tejto situácie nie je nevyhnutné stabilizovať maloleté deti v jednej domácnosti. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že pokiaľ obaja rodičia prejavujú dostatok záujmu, pokiaľ ide o zdravý stav a školský prospech a pokiaľ poskytujú maloletej riadnu starostlivosť, nie je potrebná stabilizácia v jednej domácnosti. Krajský súd len stroho konštatoval, že nie je možné ustáliť dôvodnosť matkiných tvrdení o nepriaznivom výchovnom prostredí, no žiadnym spôsobom nereagoval na otázky súvisiace s vplyvom konfliktu rodičov na maloleté deti, hoci tento konflikt bol v konaní osvedčený. Zároveň krajský súd neodôvodnil, prečo nie je stabilizácia v jednej domácnosti v najlepšom záujme maloletých detí napriek tomu, že v konaní bolo zrejmé, že striedavá starostlivosť nie je pre daný prípad vhodná a súčasne rodičia nevedia dospieť k inej vzájomnej 9 dohode, ktorú by rešpektovali. Navyše krajský súd sa iba okrajovo zaoberal súrodeneckým vzťahom a faktické rozdelenie súrodencov v dvoch domácnostiach neodôvodnil. Inak povedané, krajský súd na základe rovnakého skutkového stavu dospel k rozdielnemu vyhodnoteniu situácie ako okresný súd, ale toto svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom na rozhodnutie vo veciach úpravy rodičovských práv k maloletým je „najlepší záujem maloletého dieťaťa“, ktorý musí všeobecný súd vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s prihliadnutím na okolnosti posudzovanej veci, čo v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu absentuje. Svojevoľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva i z tej časti jeho odôvodnenia, kde krajský súd v súvislosti s úpravou styku sťažovateľky s dcérou uvádza, že „... vzhľadom na aktuálny skutkový stav v rodinných pomeroch počas prebiehajúcich konaní pred Okresným súdom Bratislava IV v merite veci, zabezpečiť udržiavanie vzťahových väzieb (úprava styku matky s maloletou v zmysle uznesenia krajského súdu, pozn.) medzi matkou a maloletou a jej výchovný vplyv na maloletú“, pričom práve z dôvodu dlhodobého konfliktu medzi rodičmi, nerešpektovania podmienok úpravy rodičovských práv a povinností a slabej ochoty otca spolupracovať podala sťažovateľka návrh na vydanie neodkladného opatrenia.

Ústavný súd rešpektuje judikatúru, podľa ktorej nie je potrebné, aby sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal každou námietkou odvolateľa, či princíp zdržanlivosti vo veciach neodkladných opatrení, avšak v právnej veci sťažovateľky krajský súd bez bližšieho odôvodnenia dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie a súčasne za nezmeneného skutkového stavu k úplne opačnému záveru. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol, ktoré okolnosti považoval za dôležité a najmä z akých úvah pri hodnotení najlepšieho záujmu maloletých (nielen vo vzťahu k maloletej) pri svojom rozhodovaní vychádzal.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, na základe čoho posudzoval krajský súd stabilitu a vhodnosť prostredia, v ktorom otec zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa, ktoré skutočností pri posudzovaní návrhu matky posudzoval, na základe akých úvah dospel k záveru o neosvedčení potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania a v neposlednom rade akým spôsobom zbral do úvahy existenciu súrodeneckého vzťahu.

Podľa názoru ústavného súdu došlo napadnutým uznesením krajského súdu k zásadnému excesu, ktorý odôvodňuje záver o jeho ústavnej neakceptovateľnosti a neudržateľnosti, a to aj napriek zdržanlivosti, ktorú ústavný súd štandardne uplatňuje pri ústavnom prieskume súdnych rozhodnutí o neodkladných opatreniach. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany

	<p>zo strany krajského súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľky na riadne odôvodnenie rozhodnutia v jej právnej veci ako významnej súčasť práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na mieru ústavnej neakceptovateľnosti napádaného uznesenia krajského súdu došlo aj k neoprávnenému zásahu do jej základného práva na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. do jej práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru.</p> <p>V konaní pred ústavným súdom je však sťažovateľkou matka maloletých, a nie sama maloletá či obe maloleté deti. Len deti (maloletí) primárne benefitujú z princípu upraveného čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý našiel v právnom poriadku vyústenie do subjektívnych hmotných a procesných ústavných práv dieťaťa (maloletého) alebo subjektívnych hmotných a procesných zákonných práv dieťaťa (maloletého). Na základe uvedeného tak chýba medzi v sťažnosti namietaným porušením čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a osobou sťažovateľky príčinná súvislosť (kauzálny nexus) a námietka porušenia čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa zo strany sťažovateľky (matky) je podaná neoprávnenou osobou.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rozhodnutie-odôvodnenie maloletý-záujem dieťaťa opatrenie-neodkladné

spisová značka	II. ÚS 106/2022
populárny názov	Vrátenie daňového preplatku
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	V právnom štáte nemôže byť pochybenie štátneho orgánu, či už vo forme nedokonalosti prijatej právnej úpravy, ktorá opomína prípadné vrátenie platby dane vyrubenej až po uplynutí zákonnej lehoty, alebo vo forme rozhodovacej činnosti správcu dane v rozpore so zákonom, na ťarchu účastníka administratívneho konania, ktorý ju nijako nezapríčinil a ani nedisponoval oprávnením nepriaznivé následky zvrátiť.
skutkový stav a základné fakty	Daňový úrad Trnava (ďalej len „daňový úrad“) v poradí piatym rozhodnutím z 21. novembra 2014 vyrubil sťažovateľke rozdiel DPH v sume 2 802 331,97 eur. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej aj „finančné riaditeľstvo“) predmetné rozhodnutie v odvolacom konaní potvrdilo. Právoplatným rozhodnutím daňového úradu vyrubenú sumu DPH sťažovateľka uhradila 12. marca 2015, avšak toto rozhodnutie v zákonnej lehote napadla správnu žalobou, o ktorej Krajský súd v Trnave rozhodol rozsudkom z 9. februára 2017 tak, že obe rozhodnutia správnych orgánov zrušil z dôvodu, že právo vyrubiť daň zaniklo pred vydaním rozhodnutia daňového úradu. Rozsudok Krajského súdu v Trnave nadobudol právoplatnosť, pretože odvolanie žalovaným podané nebolo. Po právoplatnom zrušení rozhodnutia o vyrubení

	<p>DPH sťažovateľka žiadosťou z 1. júna 2017 požiadala daňový úrad ako správcu dane o vrátenie uhradenej sumy podľa § 62 ods. 1 písm. h) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“). Správca dane tejto žiadosti nevyhovel rozhodnutím z 30. júna 2017, dôvodiac, že lehota na zánik práva vyrubiť daň k 31. decembru 2011 uplynula a podľa ustanovenia § 79 ods. 5 daňového poriadku daňový preplatok nemožno vrátiť po zániku práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane; takýto preplatok je príjmom štátneho rozpočtu. Finančné riaditeľstvo v odvolacom konaní ukončenom rozhodnutím zo 16. októbra 2017 sa s týmto posúdením plne stotožnilo a rozhodnutie daňového úradu o zamietnutí žiadosti o vrátenie uhradenej sumy potvrdilo.</p> <p>Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 2. októbra 2019 tak, že oba napadnuté rozhodnutia správnych orgánov (prvostupňové z 30. júna 2017 a odvolacie zo 16. októbra 2017, pozn.) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie daňovému úradu.</p> <p>Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal žalovaný správny orgán (finančné riaditeľstvo) kasačnú sťažnosť odôvodnenú nesprávnym právnym posúdením veci, keďže po zrušení právneho titulu, podľa ktorého bola sťažovateľka povinná plniť, sa uhradená suma stala preplatkom a na tento preplatok daňové orgány aplikovali § 79 ods. 5 daňového poriadku, podľa ktorého ho nemožno vrátiť po uplynutí lehoty na vyrubenie dane. Táto skutočnosť nastala 31. decembra 2011. Preto žalovaný považuje uplatnený postup za správny a zákonný.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keďže dospel k záveru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že rozhodnutie žalovaného je súladné so zákonom, keďže správne orgány posudzovanú platbu považovali za preplatok a na jeho vrátenie aplikovali právnu úpravu § 69 daňového poriadku.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či najvyšší súd poskytol materiálnu ochranu práv sťažovateľky, keď uprednostnil takú interpretáciu relevantných právnych noriem, ktorá viedla k ustáleniu právneho názoru o nemožnosti vrátenia platby DPH uskutočnenej sťažovateľkou na základe neskôr zrušených rozhodnutí o jej vyrubení, ktoré už boli vydané po uplynutí lehoty, v ktorej správca dane má oprávnenie DPH vyrubiť, pričom aj lehota na vrátenie daňového preplatku bola právnou normou účinnou v čase rozhodovania viazaná len na totožnú lehotu stanovenú pre možnosť vyrubenia DPH.</p> <p>Princíp „in dubio pro libertate“ plyní priamo z ústavného poriadku (čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 listiny) a predstavuje „štruktúrny princíp liberálnodemokratického štátu, vyjadrujúci prioritu jednotlivca a jeho slobody pred štátom“ (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 557/05 z 24. 7. 2007). V nadväznosti na uvedené nie je prípustné vykladať medzerovitú právnu úpravu v neprospech jednotlivca, pretože verejná moc nemôže využívať nejasnosť právnej úpravy, ktorú sama spôsobila (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. III. ÚS 782/06 z 8. 1. 2009).</p> <p>V prejednávanej veci bol sťažovateľke už vyrubený rozdiel DPH správcou dane po uplynutí lehoty podľa § 69 ods. 1 daňového poriadku, čo v konaní nebolo sporné. Uvedený postup jednak predstavuje vybočenie orgánu štátu z ústavného rámca jeho činnosti (konať spôsobom ustanoveným zákonom, pozn.), ale zároveň tento postup spôsobil aj objektívnu nemožnosť požadovať vrátenie sumy zaplatenej sťažovateľkou na základe tohto rozhodnutia ako preplatku na dani v lehote predpokladanej daňovým poriadkom, teda v lehote uplynulej ešte pred vyrubením dane. Inými slovami, sťažovateľka nemala reálnu možnosť požadovať vrátenie preplatku v čase, keď zákon vrátenie preplatku na dani pripúšťa. Preto nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že aplikácia § 79 ods. 5 daňového poriadku na vec sťažovateľky je vylúčená. Predpokladom</p>

	<p>uplatnenia tohto ustanovenia v právnom štáte je totiž nevyhnutne vyrubenie dane štátnym orgánom v lehote, v ktorej zákon takéto vyrubenie pripúšťa a zároveň v ktorej je následne reálne možné požadovať zo strany daňového subjektu jeho vrátenie ako daňového preplatku, ak nastanú okolnosti, s ktorými právny poriadok vrátenie platby spája. Výklad poskytnutý najvyšším súdom, ktorý nevzal na zreteľ okolnosť vyrubenia rozdielu dane po uplynutí zákonnej lehoty spôsobujúcu aj objektívnu nemožnosť naplnenia litery § 79 ods. 5 daňového poriadku zo strany sťažovateľky, ústavný súd hodnotí ako neprípustne formalistickú interpretáciu právnej normy bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu, na základe ktorej dospel k záverom, ktoré sú extrémne nespravodlivé, vybočujúce z ústavných medzí a opomínajúce skutočný účel právnej úpravy vrátenia daňového preplatku, čo neakceptovateľne zasahuje do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu v správnom súdnictve garantovaného ústavou.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že v právnom štáte nemôže byť pochybenie štátneho orgánu, či už vo forme nedokonalosti prijatej právnej úpravy, ktorá opomína prípadné vrátenie platby dane vyrubenej až po uplynutí zákonnej lehoty, alebo vo forme rozhodovacej činnosti správcu dane v rozpore so zákonom, na ťarchu účastníka administratívneho konania, ktorý ju nijako nezapríčinil a ani nedisponoval oprávnením nepriaznivé následky zvrátiť. Správny súd prvej inštancie vec posúdil z hľadiska všetkých jej skutkových okolností a v záujme materiálnej spravodlivosti aplikoval na platbu sťažovateľky ustanovenia zákona o DPH, vychádzajúc z judikátu „NS SR sp. zn. 3Sžf/97/2008 zo dňa 14.05.2009. Najvyšší súd SR v tomto rozsudku sformuloval zásadné právne závery o nadmernom odpočte vo vzťahu k daňovému preplatku. V rozsudku sa uvádza, že nárok na nadmerný odpočet nie je podmienený existenciou rozhodnutia správcu dane, pretože tento nárok vznikol ex lege (§ 79 zákona o DPH). Zrušením rozhodnutia správcu dane, ktorým nebol priznaný nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní došlo ex lege k obnoveniu stavu pred rozhodnutím, t.j. podľa podaného daňového priznania na DPH. Daňový preplatok je suma platby, ktorá prevyšuje splatnú daň. Z uvedeného vyplýva, že daňový preplatok je reálne zaplatená suma, ktorej chýba právny titul na jej viazanie v štátnom rozpočte, a preto je potrebné ju vrátiť titulom preplatku. V prípade nadmerného odpočtu však právny titul existuje, ide o nárok vyplývajúci z § 79 zákona o DPH. Najvyšší súd SR v rozsudku ďalej uvádza, že nadmerný odpočet nie je možné vrátiť formou preplatku na dani.“. Z tejto premisy podľa názoru krajského súdu nasledovne vyplýva, že nie je možné preto ani zamietnuť jeho vrátenie ako preplatku na dani podľa § 79 ods. 5 daňového poriadku z dôvodu zániku práva vyrubiť daň. Povahu platby teda krajský súd 11 posúdil ako nadmerný odpočet DPH. Vzhľadom na všetky skutkové okolnosti prípadu sa takýto výklad javí ako vhodný a účelne smerujúci k nastoleniu materiálnej spravodlivosti a poskytnutiu reálnej súdnej ochrany práv sťažovateľky.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov daň-z pridanej hodnoty daň-rozhodnutie v daňovom konaní</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne

vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.